

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 8. december 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0764
Dok.: JJA40183

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

forslag til lov om ændring af straffeloven (Gennemførelse af Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug m.v.)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk Forening, Børns Vilkår, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Red Barnet, Landsforeningen Hjælp Voldsofre, Center for Voldtægtsofre (Rigshospitalet) og Joan-Søstrene (Dannerhusets rådgivning).

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Samtlige byretter, Domstolsstyrelsen og Rigsadvokaten har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Østre Landsret har ikke fundet anledning til at komme med bemærkninger til lovudkastet, bortset fra enkelte lovtekniske bemærkninger, jf. pkt. 2.5 nedenfor.

Rigspolitiet, Børnesagens Fællesråd og Advokatrådet tilslutter sig generelt lovudkastet. **Advokatrådet** bemærker i tilknytning hertil bl.a., at

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

rådet lægger vægt på, at den foreslåede udvidelse af straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografisk materiale alene angår forsætlige forhold og ikke situationer, hvor materialet ved en tilfældighed kommer i nogens besiddelse.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre finder, at den foreslåede ændring af retsplejelovens § 185, stk. 2, om afskæring af bevisførelse om den forurettedes tidligere seksuelle adfærd giver en tiltrængt styrkelse af forurettedes rettigheder i alle sager om sædelighedskriminalitet. Der er efter foreningens opfattelse ikke grund til at gøre forskel på voldtægtsofre mv. og ofre for andre sædelighedsforbrydelser.

2.2. Besiddelse af børnepornografisk materiale

Danske Advokater anfører, at det i praksis vil være vanskeligt at afgrænse forsætlige forhold, der udgør en overtrædelse af den foreslåede udvidelse af straffelovens § 235, stk. 2, over for de tilfældighedsprægede situationer, som ikke vil være kriminaliseret.

Landsforeningen af beskikkede advokater anfører, at det er velkendt, at man ved en fejltagelse kan komme ind på en hjemmeside, der viser sig at have et andet indhold end det, man forudsatte, og foreningen finder det ikke dokumenteret, at Rigspolitiet teknisk vil være i stand til at sondre mellem forsætlige og uagtsomme forhold.

Som anført i lovforslagets bemærkninger vil den foreslåede udvidelse af straffelovens § 235, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 2), til også at omfatte tilfælde, hvor en person via internettet skaffer sig adgang til børnepornografisk materiale, selv om materialet ikke lagres (downloades), og der ikke betales for det, alene omfatte forsætlige forhold, dvs. hvor en person bevidst skaffer sig adgang til en hjemmeside mv. med børnepornografisk materiale. Bestemmelsen vil derimod ikke omfatte den, der uforvarende måtte komme ind på en hjemmeside med børnepornografisk materiale og herefter straks forlader den igen.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 4.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, har Rigspolitiet oplyst, at hjemmesider med børnepornografisk materiale i praksis må anses for at være vanskelige at komme tilfældigt ind på. Det skyldes bl.a., at de pågældende hjemmesider typisk vil have adresser med en kompliceret og/eller ulogisk opbygning, og at det som udgangspunkt ikke vil være muligt at finde frem til disse hjemmesider via de mest almindelige søgemaskiner på internettet. En person vil således i praksis normalt ikke tilfældigt kunne komme ind på en hjemmeside med børnepornografisk materiale ved blot f.eks. at foretage en taste-fejl i en sædvanlig hjemmesideadresse. Adgang til hjemmesider på internettet med børnepornografisk materiale, som der ikke skal betales veder-

lag for, forudsætter således normalt, at den pågældende forinden har modtaget præcise oplysninger om hjemmesidens adresse.

På den anførte baggrund kan der efter Justitsministeriets opfattelse ikke antages at ville opstå særlige problemer med at afgrænse de forsætlige forhold, som vil være omfattet af den foreslåede udvidelse af straffelovens § 235, stk. 2. Det beror i øvrigt på en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag, om den pågældende må anses for at have handlet forsætligt. Hvis anklagemyndigheden ikke kan føre det fornødne bevis for, at den pågældende har handlet forsætligt, vil han eller hun skulle frifindes.

2.3. Pornografiske forestillinger

Retspolitisk Forening anfører, at anvendelsen af udtrykket ”utugtigt” i den foreslåede bestemmelse om pornografiske forestillinger med deltagelse af børn under 18 år kan være problematisk, da forståelsen af udtrykket bl.a. kan afhænge af kulturelle forhold og kan ændre sig over tid.

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets bemærkninger, skal udtrykket ”utugtigt” i forslaget til straffelovens § 235 a (lovforslagets § 1, nr. 3) om pornografiske forestillinger med deltagelse af børn under 18 år som udgangspunkt forstås i overensstemmelse med det tilsvarende udtryk i straffelovens §§ 230 og 235 om optagelse, udbredelse mv. af børnepornografisk materiale. Der må således bl.a. lægges vægt på, om der er tale om et seksuelt forhold i form af samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje eller en anden groft krænkende handling i forhold til den pågældende.

Som nævnt anvendes udtrykket ”utugtigt” allerede i andre bestemmelser i straffeloven, og det kan efter Justitsministeriets opfattelse ikke antages at ville give anledning til særlige problemer at anvende udtrykket også i den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 235 a

2.4. Opfyldelse af konventionens øvrige forpligtelser

Børnerådet hilser gennemførelsen af konventionen velkommen og bemærker, at den kommende ratifikationsproces vil give anledning til en nøje gennemgang af gældende lovgivning på andre områder end dem, der direkte omhandles af lovforslaget, herunder navnlig i forhold til lov om social service.

Red Barnet udtrykker tilfredshed med den danske regerings hurtige initiativ til en ratifikation af konventionen. Red Barnet anfører, at ændringerne af straffeloven dog ikke vil kunne stå alene, og at det for at opfylde konventionens krav er nødvendigt med en kritisk gennemgang af alle

foranstaltninger og praksisområder, der knytter sig til oplysning, forebyggelse, efterforskning og rådgivning mv.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at der efter konventionen stilles omfattende krav i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af alle former for seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug mv. af børn. Institutet anfører bl.a., at det er af meget stor betydning, at der udvikles tværgående strategier og handlingsplaner, til forebyggelse af seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug af børn, som involverer de relevante ministerier og sociale myndigheder mv.

Retspolitisk Forening går ud fra, at regeringen nøje overvejer, om Europarådets konvention kræver andre lovændringer end dem, der er omfattet af lovforslaget. Foreningen anfører i øvrigt, at straf mv. ikke er den primære beskyttelsesindsats på dette område.

Regeringen har stor fokus på indsatsen for at bekæmpe seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug af børn og er løbende opmærksom på mulighederne og behovet for at styrke indsatsen på dette vigtige område, herunder i lyset af Europarådets nye konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug. Regeringen har tidligere udarbejdet en handlingsplan fra 2003 om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn, og der er netop taget initiativ til med inddragelse af alle relevante aktører at udarbejde en ny samlet strategi til bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger og i det notat om de lovgivningsmæssige konsekvenser af konventionen, som Justitsministeriet tidligere har sendt til Folketingets Retsudvalg den 24. oktober 2007 (Alm. del – bilag 62), opfylder dansk ret, bortset fra de ændringer af straffeloven, som er medtaget i dette lovforslag, de forpligtelser, der følger af konventionen. Notatet til Folketingets Retsudvalg indeholder endvidere en nærmere gennemgang af de forskellige indsatsområder, initiativer mv. vedrørende bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn i lyset af konventionens enkelte bestemmelser.

2.5. Øvrige bemærkninger

Red Barnet foreslår, at lovforslagets ikrafttrædelsestidspunkt rykkes frem til starten af 2009.

Hvis der under Folketingets behandling af lovforslaget er ønske om i givet fald at fremrykke ikrafttrædelsestidspunktet, er Justitsministeriet indstillet på at fremsætte et ændringsforslag herom.

Direktoratet for Kriminalforsorgen anfører, at det må antages, at lovforslaget i et vist omfang vil påvirke belægget i Kriminalforsorgens institutioner.

Det er Justitsministeriets vurdering, at de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget for kriminalforsorgen vil kunne rummes inden for kriminalforsorgens eksisterende økonomiske rammer.

Østre Landsret henviser i høringssvaret til sine bemærkninger af lovteknisk karakter. Disse bemærkninger drejer sig om behovet for at præcisere overgangsordningen vedrørende den foreslåede ændring af straffelovens § 94, stk. 4, om begyndelsestidspunktet for forældelsesfristen i visse sædelighedssager.

Det er i lovforslagets bemærkninger præciseret, at den foreslåede ændring af forældelsesfristens begyndelsestidspunkt i sager om overtrædelse af straffelovens § 223 a, § 228 og § 229, stk. 1, jf. forslaget til ændring af straffelovens § 94, stk. 4 (lovforslagets § 1, nr.1), ikke omfatter tilfælde, hvor der ved lovens ikrafttræden er indtrådt forældelse efter de gældende regler. Er der derimod ikke indtrådt forældelse ved lovens ikrafttræden, vil den foreslåede ændring af straffelovens § 94, stk. 4, finde anvendelse. Dette svarer til, hvad der var gældende, da den oprindelige § 94, stk. 4, blev indsat i straffeloven (lov nr. 441 af 31. maj 2000) og ved den senere generelle ændring af forældelsesreglerne i 2005 (lov nr. 364 af 24. maj 2005).

3. Lovforslaget

Der er ikke foretaget ændringer i det fremsatte lovforslag i forhold til det udkast, der var i høring.